

Czwartek 17 listopad 2005

91. wzywa Komisję do wyszczególnienia, w sposób przejrzysty i wyraźny, tych zasobów, które już przekazała na rzecz zarówno „bezpieczeństwa jądrowego”, jak i „nierozprzestrzeniania BMR”;
92. zwraca się do Komisji, aby ta przedstawiła w sposób przejrzysty i wyraźny zasoby potrzebne do tego, by Wspólnota wniosła należyty wkład w strategię UE w sprawie BMR w 2006 r. i w ramach nowych perspektyw finansowych na lata 2007–2013, wyraźnie rozdzielając kategorię „bezpieczeństwo jądrowe” i kategorię „nierozprzestrzenianie BMR”;
93. w tym celu wzywa Komisję do opracowania wykazu priorytetów i szacunkowych kosztów działań niezbędnych do wypełnienia jej zobowiązań w ramach Globalnego Partnerstwa G8, oraz rozszerzenia jej działań poza WNP, w celu zaspokojenia potrzeb na szczeblu globalnym;
94. zwraca się do Rady, Komisji i Państw Członkowskich, aby wspierały one konkretne projekty realizowane przez instytucje wielostronne, takie jak MAEA i OPCW, a także zapewniały środki finansowe, jeżeli zaistnieje taka potrzeba;
95. zwraca się w szczególności do Państw Członkowskich o zapewnienie środków finansowych dotyczących wykazu priorytetów BOP w sprawie kontroli eksportu i programów pomocy technicznej;
96. wyraża opinię, że środki zapobiegania konfliktom oraz rozwiązywania sytuacji kryzysowych nie powinny być finansowane z budżetu zapobiegania BMR, i że wysokie ambicje wyrażone w strategii w sprawie BMR i wspierane przez wszystkie instytucje europejskie i Państwa Członkowskie wymagają właściwego poziomu finansowania; przypomina w związku z powyższym o nasilających się trudnościach w finansowaniu ostatnich inicjatyw (konkretnie wznowienie wspólnego działania z OZBC i nowe wspólne działanie wspierające BTWC) z budżetu WPZB lub instrumentów wspólnotowych;
97. w ramach dyskusji w sprawie perspektywy finansowej na lata 2007–2013 proponuje w związku z tym zrewidowanie istniejącego Porozumienia Międzyinstytucjonalnego z dnia 6 maja 1999 r. oraz uruchomienie specjalnej linii budżetowej w ramach budżetu Unii w celu sfinansowania wszystkich działań związanych z zagadnieniami dotyczącymi BMR, niezależnie od tego, czy są one podporządkowane ramom wspólnotowym, czy WPZB, przy jednoczesnym poszanowaniu odnośnych procesów podejmowania decyzji, jak również kompetencji Rady, Komisji i Osobistego Przedstawiciela;

*
* *

98. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Prezydencji Rady, Radzie, Komisji, rządów i parlamentom Państw Członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, rządów i parlamentom Stanów Zjednoczonych, Rosji, Chin, Izraela, Indii, Pakistanu, Iranu i Korei Północnej oraz wszystkim pozostałym państwom-stronom NPT i członkom MAEA.

P6_TA(2005)0440

Zamówienia publiczne w sektorze obrony

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Zielonej Księgi na temat zamówień publicznych w sektorze obrony (2005/2030(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności art. 95 i 296,
- uwzględniając dyrektywę 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 10,

⁽¹⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, str. 114.

Czwartek 17 listopad 2005

- uwzględniając orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości ⁽¹⁾,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów oraz opinie Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A6-0288/2005),
- A. mając na uwadze, że art. 296 Traktatu przewiduje odstępstwo od stosowania jego postanowień w celu ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa, które odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi, oraz że artykuł ten często jest nadużywany, mimo iż stanowi, że środki zastosowane zgodnie z tym odstępstwem nie mogą negatywnie wpływać na warunki konkurencji na wspólnym rynku w odniesieniu do produktów, które nie są przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych,
- B. mając na uwadze, że art. 10 dyrektywy 2004/18/WE stanowi, że, z zastrzeżeniem art. 296, dyrektywę tę stosuje się do zamówień publicznych udzielanych w dziedzinie obronności,
- C. mając na uwadze, że Trybunał Sprawiedliwości uznał, że art. 296 nie oznacza generalnego, automatycznego odstępstwa, że stosowanie tego artykułu musi być uzasadnione na podstawie oceny każdego indywidualnego przypadku, że powoływanie się na ten artykuł uzasadnione jest jedynie w przypadku, gdy niezbędne jest osiągnięcie celu ochrony istotnych interesów bezpieczeństwa, oraz że ciężar dowodu spoczywa na przedmiotowym Państwie Członkowskim,
- D. w obliczu gospodarczego znaczenia zamówień w dziedzinie obrony na europejskim rynku wewnętrznym, napiętej sytuacji budżetowej w Państwach Członkowskich, ograniczeń wydatków budżetowych, nałożonych na Państwa Członkowskie, oraz znacznego obciążenia podatników wydatkami na obronność,
- E. mając świadomość specyfiki rynków obrony, w szczególności ze względu na decydującą rolę państwa, strategiczne znaczenie zamówień na sprzęt obronny i specyfikę rozproszonych struktur tego rynku, jak na przykład bardzo ograniczona liczba podmiotów zarówno po stronie podaży jak i popytu, która może nawet osiągnąć charakter monopolistyczny,
- F. mając na uwadze, że rozproszony rynek zbrojeniowy w Europie także stanowi przyczynę słabości europejskiej zdolności obronnej,
- G. stwierdzając, że hermetyczne odseparowanie od siebie rynków zbrojeniowych było także przyczyną braku wprowadzenia standardów, czego skutkiem był także brak interoperacyjności systemów w Europie, co utrudnia z kolei współpracę w akcjach międzynarodowych,
- H. mając na uwadze, że obowiązywanie 25 różnych zasad realizacji zamówień publicznych stanowi przeszkodę w realizacji planu działania na rzecz europejskich zdolności militarnych (ECAP),
- I. w obliczu faktu, że istotny krąg odbiorców sprzętu obronnego stanowią wyłącznie rządy 25 Państw Członkowskich, z czego sześć z nich jest odbiorcą 90 % tego sprzętu i w niektórych przypadkach ma nawet udział w przemyśle obronnym;
1. z zadowoleniem przyjmuje Zieloną Księgę zaprezentowaną przez Komisję w dniu 23 września 2004 r. (COM(2004)0608) i zachęca Komisję do dalszych wysiłków mających na celu „przyczynianie się do stopniowego tworzenia europejskiego rynku wyposażenia obronnego [...] który jest bardziej przejrzysty i otwarty wśród Państw Członkowskich oraz, przestrzegając specyficznego charakteru sektora, ma zwiększyć skuteczność gospodarczą”, jak również konkurencyjność i wspólne bezpieczeństwo wszystkich Państw Członkowskich;
2. traktuje poważnie nakaz wyrażony w Traktatach, których kontynuacja następuje w Konstytucji Europejskiej, wzmocnienia spójności europejskiej, między innymi na drodze współpracy w dziedzinie obrony;

⁽¹⁾ w szczególności wyroki, sprawa C-222/84 *Johnston* [1986] Zbiór Orzeczeń. str. 1651 oraz sprawa C-414/97 *Komisja przeciwko Hiszpanii* [1999] Zbiór Orzeczeń I-5585....

Czwartek 17 listopad 2005

3. apeluje do Państw Członkowskich i przemysłu o wyzbycie się wieloletnich uprzedzeń wobec europejskiego rynku obronnego i rozpoczęcie nowej fazy współpracy opartej na innowacyjnej strategii;
4. zgadza się z Komisją, że obecne polityki odpowiedniego zwrotu inwestycji („zasada *juste-retour*”) i kompensacji za zaopatrzenie wojskowe prowadzą do zakłócenia konkurencji na szeroką skalę i do sztucznych podziałów pracy pomiędzy partnerami przemysłowymi, a także znacznie utrudniają skuteczność zamówień publicznych;
5. zgadza się z Komisją, że europejski rynek obronny jest konieczny do zmniejszenia kosztów wyposażenia wojskowego oraz do uczynienia produkcji tego wyposażenia bardziej rentowną w interesie europejskiego podatnika;
6. podkreśla, właśnie w kontekście wydajniejszego europejskiego przemysłu zbrojeniowego, potrzebę unikania podważania charakteru Unii jako „mocarstwa cywilnego”;
7. podkreśla, że większa wydajność przemysłu ma służyć europejskim żołnierzom uczestniczącym w operacjach wojskowych oraz europejskim obywatelom;
8. wskazuje, że należy dokładać wszelkich starań na poziomie UE, aby osiągnąć większy stopień harmonizacji, standaryzacji zgodnie z przyjętymi standardami interoperacyjności NATO i współpracy w dziedzinie zaopatrzenia wojskowego zgodnie ze szczegółowymi potrzebami Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, oraz że w procesie tym przewyżczenie deficytu ECAP powinno być postrzegane jako priorytet przez wszystkie Państwa Członkowskie;
9. zgadza się z Komisją, że należy wywrzeć nacisk na krajowe agencje zajmujące się zamówieniami publicznymi w dziedzinie obrony, aby zaprzestały praktykowania generalnego odstępstwa od stosowania art. 296 i podjęły kroki zmierzające do zapewnienia, że w przypadku zamówień publicznych w dziedzinie obrony stosowane jest raczej prawodawstwo wspólnotowe, a nie ustawodawstwo krajowe;
10. uważa, że Komisja powinna zarówno przyjąć oświadczenie wyjaśniające, w którym potwierdzi chęć położenia kresu nadużyciom związanym z niewłaściwym stosowaniem art. 296, jak również rozpocząć jednocześnie sporządzanie nowej dyrektywy przystosowanej do specyfiki dziedziny obrony odnoszącej się do zakupu broni, amunicji i materiałów wojskowych, o których mowa w art. 296;
11. jest zdania, że to oświadczenie wyjaśniające nie powinna zmieniać art. 296, lecz opierać się na odpowiednim orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz powinna obejmować w szczególności wyjaśnienie dotyczące objętych nim grup produktów, etapów procedur objętych wyjątkiem przy zamówieniach publicznych w dziedzinie obrony oraz zakresu istotnych interesów bezpieczeństwa;
12. uważa, że w obliczu i tak istniejącej wzajemnej zależności Państw Członkowskich w takich dziedzinach, jak waluta czy energia, wskazana jest zawężająca wykładnia pojęcia podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa; zastanawia się, w jakim zakresie obecnie może mieć sens oddzielanie krajowych od wspólnych europejskich interesów bezpieczeństwa;
13. mając na uwadze, że art. 296 może ulec rewizji jedynie na drodze zmiany Traktatu, oczekiwałyby, że Państwa Członkowskie same zobowiążą się do powoływania się na odstępstwo od tego artykułu jedynie w ściśle określonych, pojedynczych przypadkach; jednocześnie z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie się przemysłu do zaangażowania się w prace nad kodeksem postępowania w zakresie zamówień publicznych w dziedzinie obrony;
14. ma świadomość, że klasyczne dyrektywy w sprawie zamówień publicznych można stosować tylko warunkowo do specyfiki zamówień publicznych w dziedzinie obrony;
15. uważa, w związku z nową dyrektywą, że zarówno obowiązkowe, jak i fakultatywne instrumenty powinny być rozpatrywane w powiązaniu z procedurami zamówień publicznych, uważa, że nacisk powinien być położony na stworzenie większej przejrzystości i uczciwości przy udzielaniu zamówień; obok samego nabycia towarów będzie należało uwzględnić także dalsze aspekty, jak badania i rozwój, porozumienia offsetowe, konserwację, naprawy, uzupełnianie sprzętu i szkolenia;

Czwartek 17 listopad 2005

16. uważa za istotną możliwość negocjacji w procedurze udzielania zamówień publicznych, przede wszystkim w przypadku produktów niestandardowych;
17. uważa za konieczną intensywną konsultację zainteresowanych stron przy opracowywaniu dyrektywy i już teraz wskazuje na konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na biznes oraz oceny oddziaływania na stosunki zagraniczne;
18. wskazuje na obecność w sektorze wielu małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), które wyróżniają się wysoką specjalizacją oraz wydajnością; dąży do zapewnienia, by właśnie MŚP wykorzystujące technologie o podwójnym, wojskowym i cywilnym zastosowaniu skorzystały na otwarciu rynku;
19. wzywa Państwa Członkowskie do aktywnej współpracy z Komisją nad nową dyrektywą oraz do zlecenia Europejskiej Agencji Obrony (EAO) przygotowania, jako pierwszego kroku, kodeksu postępowania w zakresie zamówień publicznych w dziedzinie obrony zgodnie z treścią art. 296; uważa, że kodeks ten powinien stosować się do umów objętych art. 296 w celu zapewnienia większej konkurencji i przejrzystości w sektorze; uważa, że należy przy tym zapewnić, by parlamenty krajowe uczestniczyły w tym procesie zgodnie z obowiązującym prawem krajowym; uważa, że konieczna jest konsultacja z Parlamentem Europejskim;
20. uważa, że kodeks postępowania powinien:
- wyposażyć Państwa Członkowskie w mechanizm konsultacyjny w zakresie badań i rozwoju oraz zamówień publicznych,
 - zdefiniować warunki konieczne do odstępstwa w ramach art. 296 oraz zapewnić wymaganą przejrzystość motywów odstępstwa i niepublikowania informacji,
 - dostarczyć informacji w zakresie polityk konkurencji transgranicznej oraz transferu wyposażenia obronnego,
 - dostarczyć informacji w zakresie zasad uczciwej konkurencji oraz pomocy państwa, w celu uniknięcia przypadków zakłóceń konkurencji,
 - ustanowić kryteria wybieralności i wyboru kontraktorów,
 - ustanowić kryteria dla stworzenia podstaw europejskiego rynku wyposażenia obronnego, które średniookresowo mogłyby zostać rozwinięte w dyrektywę dotyczącą broni, amunicji i sprzętu wojskowego, zależnie od rozwoju sytuacji na rynku, i które dotyczyłyby interesów Państw Członkowskich istotnych ze względów bezpieczeństwa,
 - ustalić ogólne wytyczne w zakresie praktyk offsetowych;
21. wzywa Komisję do ścisłej współpracy z EAO przy opracowaniu wszechstronnego planu działania wraz z właściwymi środkami w pokrewnych dziedzinach, takich jak bezpieczeństwo zaopatrzenia, transferu i eksportu, które są niezbędne do stworzenia odpowiednich warunków prawnych dla uczciwej konkurencji wewnątrz europejskiej oraz wiarygodnej informacji statystycznej o rynku;
22. jest zdania, że sukcesy Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz sukcesy na rynku wewnętrznym pozwoliły zbudować zaufanie na tyle, aby można było odważyć się wreszcie na nowe kroki w tej ważnej dziedzinie;
23. wskazuje na szereg przeszkód w konkurencyjnym udzielaniu zamówień, nie wynikających z samego systemu udzielania zamówień publicznych, takich jak:
- ograniczenia w transgranicznym handlu towarami zbrojeniowymi wewnątrz UE,
 - polityczny wpływ na decyzje o udzieleniu zamówienia publicznego,
 - silny wpływ państwa na przedsiębiorstwa z branży zbrojeniowej,

Czwartek 17 listopad 2005

- braki w kontroli udzielania pomocy,
- niedostateczna współpraca w badaniach (również w ramach polityki badań UE),
- brak warunków rynkowych na poziomie globalnym,

oraz wzywa Komisję do podjęcia równoległe do niniejszej inicjatywy odpowiednich działań w celu sprostania tym problemom;

24. podkreśla konieczność przestrzegania w stosunkach handlowych z krajami trzecimi zasady przezorności w odniesieniu do ewentualnego miejsca przeznaczenia broni oraz w odniesieniu do warunków gospodarczych i społecznych oraz przestrzegania praw człowieka w krajach nabywców;

25. uznaje, iż problemy związane z zamówieniami publicznymi w dziedzinie obrony w UE są częściowo związane z brakiem prawdziwej współpracy dwustronnej ze Stanami Zjednoczonymi; stawia zatem pytanie, czy krajowe agencje zajmujące się zamówieniami publicznymi w dziedzinie obrony powinny podejmować konkretne kroki na drodze do dokonywania większej ilości zakupów na rynku europejskim w celu strategicznego umocnienia europejskiego przemysłu obronnego w pewnych sektorach; jest przekonany, iż nowe ustawodawstwo europejskie w zakresie zamówień publicznych w dziedzinie obrony nie powinno być wykorzystywane jako instrument umożliwiający jednostronne przenikanie interesów przedsiębiorstw amerykańskich na europejski rynek zamówień publicznych w dziedzinie obrony;

26. jednocześnie zwraca jednak uwagę, że niezbędne jest przestrzeganie przez wszystkie Państwa Członkowskie Wspólnej Wojskowej Listy Unii Europejskiej (uzbrojenie objęte Kodeksem Postępowania Unii Europejskiej w kwestii eksportu broni), przyjętej przez Radę w dniu 25 kwietnia 2005 r. (1); wzywa Komisję do kontroli i oceny stopnia przestrzegania Kodeksu;

27. wzywa Komisję do przedstawienia, we współpracy z EAO i w perspektywie długoterminowej, propozycji dotyczących sposobów lepszego łączenia unijnych zamówień publicznych w dziedzinie obrony z zamówieniami Stanów Zjednoczonych oraz krajów, takich jak Ukraina, a w niektórych sektorach Rosja, aby, z jednej strony, oferować większy wybór, a z drugiej by zapewnić skuteczną specjalizację;

28. zwraca się do Komisji o zbadanie, czy Państwa Członkowskie nie klasyfikują w niektórych przypadkach sprzętu podwójnego zastosowania i technologii jako wojskowych, unikając w ten sposób stosowania ustawodawstwa unijnego dotyczącego zamówień publicznych;

29. podkreśla wiodącą rolę EAO i innych instytucji zajmujących się obecnie zamówieniami w dziedzinie obrony;

30. podziela zdanie, że przewyciężenie rozdrobnienia rynku towarów obronnych zwiększy konkurencyjność przemysłu dzięki dłuższemu seriom produkcyjnym, wyższej rentowności badań i lepszej zdolności rynkowej w skali światowej; podkreśla jednocześnie, że należy w pełnym zakresie stosować ograniczenia wywozowe do krajów trzecich, zapisane w Kodeksie Postępowania i przyjęte przez Państwa Członkowskie dobrowolnie w 1998 r.;

31. uważa otwarcie rynku za warunek wzmocnienia stabilnego ekonomicznie przemysłu zbrojeniowego UE, rozwoju niezależnej i wydajnej bazy przemysłowej dla zmniejszenia kosztów zamówień oraz dla zapewnienia koniecznej zdolności obronnej; zauważa jednocześnie, że nieuchronna koncentracja przemysłu zbrojeniowego wymaga wnikliwej obserwacji pod kątem zgodności z zasadami konkurencji oraz kontroli ze strony Komisji (Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji), by uniknąć zagrożenia ze strony sektorowych monopolii i związanej z nimi władzy rynkowej przedsiębiorstw dla korzyści wynikających z produkcji masowej;

32. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji, jak również rządów Państw Członkowskich.

(1) Dz.U. C 127 z 25.5.2005, str. 1.